

FİNANSMAN

Esnaf ve sanatkarların temel sorun alanlarından biri finansman ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamamasıdır. Esnaf ve sanatkarların mevcut finansman durumlarının iyi irdelenmesi, finansman sorunlarının temeline inilerek, doğru ve rasyonel çözümlere gidilmesi üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Esnaf ve Sanatkarlara Yönelik T. Halk Bankası Uygulamaları

Ülkemizde esnaf- sanatkar ve KOBİ'lere en büyük kredi desteği sağlayan ve bu görev kendisine kuruluş yasası ile verilen en önemli kuruluş Türkiye Halk Bankasıdır.

Türkiye Halk Bankası 1938 yılından itibaren esnaf-sanatkar ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin kredi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bir ihtisas bankası anlayışıyla hizmet vermekte ve esnaf- sanatkar ile küçük işletmelerin en önemli finans kurumu niteliğini taşımaktadır.

Türkiye Halk Bankasınca kullandırılan krediler; Bireysel, KOBİ, Ticari ve Kurumsal Krediler adı altında toplanmaktadır.

Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Uygulamaları

Esnafın finansman ihtiyacını karşılamak amacı ile kurulan Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKK), 1969 yılına kadar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olarak, 1969 yılından sonra da 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun yürürlüğe girmesi ile bu Kanun hükümlerine göre faaliyetlerini sürdüren özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kuruluşlardır.

TESKOMB'un çatısı altında örgütlenen 32 Bölge Birliği, 921 Kooperatif ve yaklaşık 1.500.000 ortak bulunmaktadır.

Esnaf Kefalet Kooperatiflerine (EKK) Başvuru ve İşleyiş Şekli

Türkiye Halk Bankası kooperatif kredilerinden faydalanmak isteyen esnaf ve sanatkarlar faaliyet alanlarındaki en yakın EKK'ya başvururlar.

Bu Kooperatiflere ortak olabilmek için:

- Esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı bulunmak,
- İş veya ikamet yeri kooperatiflerin çalışma bölgesi içinde bulunmak,
- Aynı zamanda başka bir esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifi ortağı olmamak,

gerekmektedir.

Ortaklığa giriş şartlarını taşıyanlar,

- Yazılı olarak kooperatife müracaat eder,
- Müracaat sahibinin durumu yönetim kurulu tarafından araştırılır,
- Kabul veya ret kararı 15 gün içerisinde ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

Kooperatif, kredi talebi ile ilgili olarak,

- Ortağın ekonomik ve mali durumunu araştırır, istihbarat raporu veya bülteni düzenler ve kefalet haddini tespit eder,
- Kredi teklifini T. Halk Bankasına iletir,

- İletilen teklif T. Halk Bankasınca incelenir ve banka tarafından tekrar istihbarat yapılır,
- İstihbarat olumlu sonuçlandığı takdirde ortak kredilendirilir.

Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. (KGF)

Esnaf ve sanatkarların ticari bankalardan kredi arayışlarında karşılıklarına çıkan en önemli sorunlardan biri, kredilere karşılık bankalarca talep edilen nitelikte ve miktarda teminat gösterememeleridir. Yapılan araştırmalar, kredi başvurularının önemli bir bölümünün sadece teminat yetersizliği sebebiyle reddedildiğini göstermektedir.

1991 yılında KOBİ'lerin bankalardan kullandığı kredilere teminat sağlamak amacıyla kurulan Kredi Garanti Fonunun kuruluşunda TESK, TOBB, TOSYÖV ve MEKSA kurucu ortak olarak yer almış, daha sonra KOSGEB ve Türkiye Halk Bankası A.Ş. de bu ortaklığa katılmışlardır.

Başarı vadeden genç ve yaratıcı girişimcilerle, küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyüme ve gelişmelerine destek veren KGF, iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliği engelini ortadan kaldırmak amacıyla kurulmuştur. Çalışan sayısı 250'den az olan işletmeler KOBİ olarak kabul edilmekte olup, imalat sanayi yanında hizmetler ve madencilik sektöründeki girişimcilerin de talepleri karşılanmaktadır. Türkiye'nin bütün yörelerindeki KOBİ'ler KGF kefaleti için başvurabilmektedir.

KGF teminatından yararlanabilmek için; ilgili bankalarca kredi talebinin KGF'na gönderilmesi gerekmektedir. Banka tarafından kredi başvurusu uygun bulunduğu takdirde iletilen kefalet talebi yaklaşık 2 hafta içerisinde sonuçlandırılmaktadır. Kefalet talebinde bulunan firmaların değerlendirmeye alınabilmesi için, maktu bir inceleme ücreti alınmaktadır.

İşletme ihtiyacına dönük her türlü kredi için kefalet verilmekte olup, kredi türü konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu uzun vadeli bir yatırım kredisi olabileceği gibi, borçlu cari hesap şeklinde nakdi bir kredi ya da akreditif ve teminat mektubu gibi gayri nakdi bir kredi de olabilir. Riskin paylaşımı ilkesine göre çalışan Kredi Garanti Fonu, kredinin en çok % 80'ine kadar kefalet vermektedir.

Finansal Kiralama (Leasing)

Finansal kiralama, temelde orta vadeli kredi işlemidir. Finansal kiralama, bir yatırım malının mülkiyeti leasing şirketinde kalarak, belirli bir kira karşılığında, kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve yapılan sözleşmede belirlenen değer üzerinden sözleşme süresi sonunda mülkiyetin kiracıya geçmesini sağlayan bir finansman yöntemidir. Finansal kiralama işlemleri 28/06/1985 tarih ve 18795 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Alışılmış kredi ilişkisinden farkı, kredinin kiracıya nakit olarak verilmemesidir. Kiracı, işinde kullanmak üzere almak istediği yatırım malını seçmekte ve finansal kiralama şirketinden bu işlem için kredi tahsis edilmesi talebinde bulunmaktadır. Finansal kiralama şirketi tahsis ettiği krediyi kiracının seçtiği malın alımında kullanmaktadır. Finansal kiralama sözleşmesi prosedürleri banka kredi anlaşmalarındakilere nazaran çok daha basittir. Ayrıca, kiralanan mallar finansal kiralama sözleşmesi süresince finansal kiralama şirketinin mülkiyetinde olduğundan, müşteriden talep edilen teminatlar da banka kredilerine göre daha azdır. Sözleşme ve teminatlar resim, harç ve vergiden muaftır.

1.5.5. Faktoring

Faktoring iç ve dış ticaret işlemlerine uygulanan ve özellikle kısa vadeli mal satışlarında başvuru bir finansman yöntemidir. Ticaret işlemlerinde, alacakların tahsilatına yönelik olarak verilen hizmetlerin bütünü olarak tanımlanan faktoring; factoring hizmetini talep eden

'müþteri' , hizmeti veren 'Factor' ve müþteri alacaklarının yönelmiþ olduğu 'borçlu' arasında işlemektedir. Kısaca faktoring, büyük miktarda kredili satış yapan firmaların, bu satışlardan doğan alacak haklarının faktoring şirketleri tarafından satın alınması esasına dayanan bir finansman yöntemidir. Firma açısından factoring hizmetinin en önemli yararlarından biri, yapılan kredili satışların muhasebeleştirilmesi işinin factor tarafından üstlenilmesidir. Ayrı ayrı kişilere yapılan bütün kredili satışlar, sanki tek bir kimseye yapılmış gibi, factorun hesabına kaydedilmekte ve muhasebe kayıtları factor tarafından tutulmaktadır.

1.5.6. Forfaiting

Forfaiting, ihracat-ithalat işlemlerinden doğan vadeli alacak ve borçların rücusuz olarak forfaiting kuruluşlarına (forfaiter) satılmasından doğan ve iskonto işlemi olarak tarif edilen bir finansman tekniğidir. Uzun vadeli ve kredili ihracat-ithalat işlemlerine yönelik bir finans enstrümanı olarak bilinen "forfaiting" dünyada genellikle yatırım malları için kullanılmaktadır.

Her çeşit alacak forfaiting işlemine konu edilebilirse de, uygulamada emre yazılı senet ve poliçe şeklindeki ticari alacaklar daha güvenli olduklarından tercih edilmektedirler. Forfaiting veren kuruluş, belli bir iskonto oranı üzerinden devraldığı senet veya poliçe şeklindeki alacakların karşılığında, teminat olarak banka garantisi talep etmektedir.